

Klimat- och näringslivsdepartementet

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att analysera behovet av ett förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden

Regeringens beslut

Regeringen ger Energimarknadsinspektionen i uppdrag att analysera behovet av ett förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden samt föreslå och genomföra insatser för att stärka fjärrvärmekundernas ställning.

Energimarknadsinspektionen ska i ett första steg

- utreda och genomföra åtgärder för fjärrvärmeföretag och kundkollektiv, för att öka kundernas kännedom om rättigheter enligt fjärrvärmelagen,
- utreda och genomföra åtgärder för fjärrvärmeföretag och kundkollektiv, som stärker kunderna i en förhandlingssituation, och
- utifrån det reviderade energieffektiviseringsdirektivet utreda hur det reglerade tillträdet för tredje part fungerar, i syfte att förbättra potentialen för nyttjande av spillvärme.

Energimarknadsinspektionen ska i ett andra steg

- utreda och inkomma med förslag på åtgärder för att öka tydligheten och transparensen av pris- och avgiftsstrukturerna samt ge förslag på förändringar av dessa,
- utreda och lämna förslag på hur uttrycket förhandling kan definieras i fjärrvärmelagen, med beaktande av resultaten i uppdragets första steg,
- brett analysera, utvärdera och föreslå åtgärder för att stärka och utveckla de forum som finns för fjärrvärmeföretag och kunder, bl.a. Prisdialogen och Fjärrvärmenämnden, liksom analysera och utvärdera alternativ till de nuvarande lösningarna för kundskydd, och

- brett analysera och utvärdera möjliga risker kopplade till behoven av reinvesteringar i och förstärkningar av fjärrvärmenäten samt vid behov föreslå åtgärder, exempelvis krav på och utformning av investeringsplaner.

Energimarknadsinspektionen ska inom ramen för uppdragets andra del lämna nödvändiga författningsförslag.

Eventuella förslag ska åtföljas av konsekvensanalyser, inklusive kostnadsberäkningar, av förslagen och nollalternativ.

Närmare om uppdraget

Fjärrvärmen har en viktig roll i det svenska energisystemet och är den vanligaste uppvärmningsformen i Sverige. Prissättningen av fjärrvärme, liksom av anslutningar till fjärrvärmenät, sker på en avreglerad marknad där fjärrvärmeföretagen har monopolställning. Fjärrvärmekunder har emellertid rätt att förhandla om priset och kan ytterst ansöka om medling hos Fjärrvärmenämnden.

Under 2022 och 2023 har många fjärrvärmeföretag aviserat och genomfört kraftiga prishöjningar. Skälet som fjärrvärmeleverantörerna i stor utsträckning anger som grund för prisökningarna är ökade bränslekostnader. Prishöjningarna har lett till att antalet anmälningar till Energimarknadsinspektionen, liksom antalet ansökningar om medling till Fjärrvärmenämnden, har ökat markant.

Utöver det kommer stora delar av de svenska fjärrvärmenäten inom överskådlig tid att stå inför mer eller mindre omfattande reinvesteringsbehov, vilket Energimarknadsinspektionen belyser i rapporten Genomlysning av fjärrvärmemarknaden – En analys av kundskyddet.

Regeringen ser därför ett behov av att Energimarknadsinspektionen analyserar fjärrvärmemarknaden ur ett kundperspektiv för att garantera tydliga kundrättigheter, transparenta pris- och avgiftsstrukturer och minskad risk för oförutsedda pris- och avgiftshöjningar. Vid genomförandet av uppdraget ska Energimarknadsinspektionen utgå från rapporten Genomlysning av fjärrvärmemarknaden – En analys av kundskyddet.

Energimarknadsinspektionen ska när uppdraget utförs föra dialog med Konkurrensverket och Statens energimyndighet (Energimyndigheten) samt inhämta synpunkter från andra berörda parter, som Fjärrvärmenämndens experter.

Energimarknadsinspektionen bör vid genomförandet av uppdraget beakta Energimyndighetens förslag till en kraft- och fjärrvärmestrategi (I2022/01373) och uppdraget i Energimyndighetens regleringsbrev för 2024 om att utvärdera Fjärrvärmenämndens funktion.

Energimarknadsinspektionen ska senast den 26 februari 2025 redovisa uppdragets första del till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet). Uppdragets andra del ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 12 december 2025.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Sigrid Granström

Kopia till

Finansdepartementet/BA och OFA